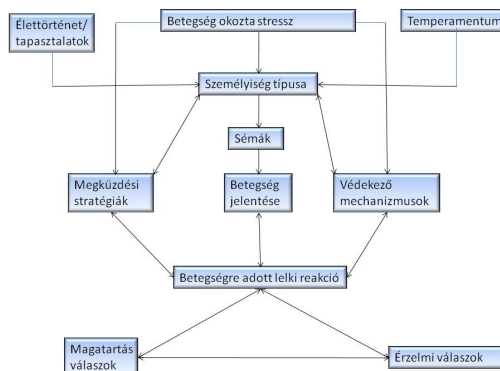

I./2.1.: A betegség okozta stressz

A betegség okozta stresszre adott viselkedési és érzelmi választ befolyásoló tényezők: a beteg személyisége, kognitív sémái, megküzdési stratégiái és védekező mechanizmusai. Lazarus modelljét módosítva mutatjuk be az 1. ábrán.

1. ábra

Az egyén megbetegedése az első hat legsúlyosabb stressz tényező között szerepel több nemzetközi vizsgálatban (Groves és Muskin, 2005). Az alábbiakban azon betegséggel kapcsolatos tényezőket foglaljuk össze, melyek a legtöbb embernek stresszt okoznak, azonban a stressz mértéke, és a stresszre adott reakció függ a beteg személyiségétől.

Sorolja fel a betegséggel kapcsolatos leggyakoribb stressztényezőket!

1. Betegség
2. Egészségügyi intézménybe lenni, mely önmagában lehet ijesztő és fájdalmas szomorú emlékeket is ébreszthet.
3. Kórház izoláló hatása: a kórházban elszakad az ember a megszokott környezetétől, társas támaszaitól.
4. A bennfekvőktől megkövetelt kórházi ruhaviselet az egyediség érzés elvesztésével, kontrolvesztéssel, privát szféra elvesztésével jár (Gazzola and Muskin 2003).
5. A testburkának felnyitása (injekció, infúzió, vérvétel, műtét, különféle más invazív vizsgáló módszerek), testnyílásokba való behatolás, zárt terekben, gépekben való hosszú tartózkodás súlyos stressztényezők.
6. Meztelenség, intim testrészek feltárása, azok vizsgálat során való megérintése, intim témák megbeszélése önmagában stresszteli, és sok esetben szégyent okoz.
7. Szembesülés a saját halál lehetőségével
8. Idegenekkel kell kapcsolatba kerülni, más betegekkel egy szobában lenni, haldoklókkal egy helyiségben lenni, szobatárs halálának tanúja lenni.
9. A kórházi személyzettől függeni alapvető feladatok tekintetében: táplálkozás, tisztálkodás, toalett.
10. Önérzeten esett csorba.
11. Fájdalom

12. Kialvatlanság, alvászavar

13. Mozgáskorlátozottság, érzékszervi működészavar miatti nehézségek

14. Munkából való kiesés, hasznos tevékenységek végzésének képtelensége, hasznosság érzés, produktivitás képességének elvesztése.

Irodalom

GROVES MS, MUSKIN PR: Psychological responses

to illness. In: Levenson JL, editor. Textbook of

Psychosomatic Medicine. Washington DC: American Psychiatric Publishing, 2005: 67-88.

GAZZOLA L, MUSKIN PR: The impact of stress and the objectives of psychosocial interventions, in Schein LA, Bernard HS, Spitz HI, Muskin PR, editors. Psychosocial Treatment for Medical Conditions: Principles and Techniques. New York: Brunner-Routledge, 2003: 373-406.